

A m t s - B l a t t

Der

Königlich Brombergischen Regierung.

— No. 14. —

Bromberg, den 3. November 1815.

Allgemeine Gesessammlung.

Nro. 14. enthält:

- Nro. 302. Patent wegen Besitzergreifung der mit dem Preussischen Staate wieder vereinigten vormals Preussischen Provinzen im Nieder- und Obersächsischen Kreise. Vom 21sten Juni 1815.
- Nro. 303. Patent wegen Besitzergreifung der mit der Preussischen Monarchie wieder vereinigten Westphälischen Länder mit Einschluß der dazwischen liegenden Enklaven. Vom 21sten Juni 1815.
- Nro. 304. Allerhöchste Kabinets-Ordre vom 2ten September 1815 in Beziehung auf die testamentarischen Dispositionen der Militärpersonen.
- Nro. 305. Allerhöchste Kabinets-Ordre vom 6ten September 1815, wegen der Einwirkung des Chefs der Justiz in die formellen Verfügungen der Gerichts- Behörden.
- Nro. 306. Allerhöchste Kabinets-Ordre vom 17ten September 1815, betreffend die Festsetzung: in welchem Fall die den vormaligen Inhabern von Präbenden bewilligte Abfindung auch außerhalb Landes verzehrt werden dürfe.
- Nro. 307. Verordnung wegen Vergütung der Kriegsleistungen aus dem Zeitraum vom 1sten März 1812 bis 1sten Januar 1813. Vom 27sten September 1815.
-

Polizei-Angelegenheiten.

Die Bekanntmachung der Steckbriefe durch die öffentlichen Blätter betreffend.

Um die Steckbriefe schneller zur allgemeinen Kenntniss zu bringen, hat das Königl. hohe Polizei-Ministerium unterm 2ten d. M. angeordnet, daß alle Redaktionen der Provinzial-Zeitungen u. angewiesen werden sollen, die im Druck erschienenen Steckbriefe möglichst bald in ihre Blätter zu übernehmen und daß, zur bessern Uebersicht, die Steckbriefe in Zukunft unter der Ueberschrift:

„Sicherheits-Polizei“

in einer leblich dazu bestimmten Rubrik hinter einander fortlaufend abgedruckt werden sollen. Dies wird künftig auch bei der Bekanntmachung der Steckbriefe durch das Amtsblatt und dessen öffentlichen Anzeiger beobachtet werden. Sämmtlichen Behörden wird dies nicht nur bekannt gemacht, sondern auch, mit Hinweisung auf die Verfügung wegen Führung einer Steckbriefs-Kontrolle vom 20sten v. M. Amtsblatt S. 151, die vorzüglichste Aufmerksamkeit auf die in dieser Art abgedruckten Steckbriefe dringend empfohlen.

Bromberg, den 24ten Oktober 1815.

Königl. Preuß. Regierungs-Kommission
des Bromberger Departements.

In Betreff der Kinder, welche die Seiltänzer zc. mit sich herumsühren.

Da selbst in neuern Zeiten sich mehrere Fälle ereignet haben, daß Seiltänzer, herumziehende sogenannte Kunsttreiter und andere Acquilibristen und Künstler dieser Art, heimlich entwandte oder von gewissenlosen Aeltern ohne weitere Rücksicht und Beschränkung ihnen überlassene Kinder mit sich herumsühren, vernachlässigen und mißhandeln; so wird zur Vorbeugung dieses geschwichtigen nachtheiligen Verfahrens, in Gemäßheit einer Verfügung des Königl. Polizei-Ministerium vom 2ten d. M. hiermit festgesetzt:

Względem obwieszozenia Listów gończoych przez publiczne Pisma.

Aby Listy gończe prędzey do wiadomości publiczney dochodziły, postanawiało Królewskie Ministerium Policji w dniu 11. b. m., aby wszystkim Redakcyom Gazet Prowincjonalnych etc. poleczone było, iżby listy gończe w druku iaz wyszły ile możności spiesznie w swych pismach umieszczały, i aby dla przedszego dostrzeżenia, też listy gończe na przyszłość pod napisem:

„Policya Bezpieczeństwa“

w przeznaczoney do tego tylko Rubryce po sobie ciągle drukowane były. To, będzie też na przyszłość przy obwieszczeniach listów gończoych przez Dziennik Urzędowy tuteyszy i do niego należący Dodatek publiczny zachowane. Władze więc wszystkie nietylko się o tem zawiadomiają, ale też odsyłając je do Urządzenia względem prowadzenia Kontrollistów gończoych z dnia 20. z. m. w Dzienniku Urzędowym na K. 151. umieszczonego, szczególnieyszą bacznosc na wydrukowane tym sposobem listy gończe, mocno im się zaleca.

Bydgoszcz, d. 24. Października 1815.

Królewsko Pruska Kommissya Regencyina w Departamencie Bydgoskim.

Względem dzieci, które tancerze na linach zwykli z sobą prowadzać

W czasach nawet teraznieyszych wiele zaszło takich wydarzeń, iż tancerze na linach, włączący się tak nazwani Sztukmistrze na koniach, i inni ekwilibryści i Sztukmistrze tego gatunku, potajemnie uwiezione, lub też przez bezsumiennych Rodziców bez żadnego względu i warunku im oddane dzieci, z sobą prowadzają, takowe zanedbniają, lub się zle z niemi obchodzą, przeto dla zapobieżenia temu nieprawemu a szkodliwemu zewszecmiar postępowaniu, na mocy Urządzenia Królewskiego Ministerium Policji z dnia 3. b. m. stanowi się ninieyszym.

§. 1.

Alle Künstler dieser Art, ohne Unterschied, ob er Ausländer oder Inländer ist, soll zur Ausübung seiner Künste ein Kind anders mitgebraucht werden, als wenn dasselbe dem Namen, dem Alter und dem möglichst vollständigen Signalement nach, welcher, dem Künstler ertheilten, Konzeßion ausdrücklich aufgeführt ist.

§. 2.

Erstereß soll aber nur dann geschehen, wenn:

- 1) in Ansehung der eigenen Kinder inländischer Künstler dieser Art nachgelesen ist, daß sie die eigenen Kinder derselben und wenigstens mit den allgemeinsten Erfordernissen der Erziehung und des Unterrichts in der Religion, im Lesen, Schreiben und Rechnen versehen sind.
- 2) Bei den eigenen Kindern auswärtiger Konzeßionisten dieser Art dargezogen ist, daß es die eigenen Kinder derselben sind, und
- 3) Bei fremden Kindern, sie mögen von einheimischen oder auswärtigen Künstlern herangeführt werden, bescheinigt worden ist, daß sie entweder auf eine gesetzmäßige Art in die väterliche Gewalt der Ersteren übergegangen, oder ihnen von ihren Eltern oder Vormündern gesetzmäßig zur Erlehnung oder Ausübung dieser Künste in die Lehre gegeben worden sind; wobei es sich von selbst versteht, daß die sogenannte Schenkung solcher Kinder kraftlos und ungültig ist.

§. 3.

Es können bennach die Konzeßionen, zur Ausübung dieser acquiririschen Künste mit Zuziehung eigener oder fremder Kinder, nur dann resp. ertheilt und in Antrag gebracht werden, wenn dem vorstehenden §. die gebührende Folge geleistet worden ist. Die Vollziehungsbehörden müssen daher die Kinder, welche in den Konzeßionen nicht namentlich aufgeführt sind, oder deren gesetzmäßiger Besitz nicht nachgewiesen ist, den sie herumsührenden Künstlern abnehmen und das Weitere veranlassen, zugleich aber, zur Vorbeugung der Unterziehung anderer Kinder, das Uebereinstimmen der Signalements fleißig kontrolliren.

§. 4.

Vorstehende Vorschriften sollen auch in Ausführung der bereits gegenwärtig konzeßionierten in-

§. 1.

Zudem Sztukmistrzowi tego gatunku bez różnicy, czyli on jest Cudzoziemcem, lub Rodakiem niema bydź odtąd wolno do odbywania sztuk używać iakiegokolwiek dziecka, jeżeli tego imię, wiek, i ile możności dokładny rysopis, w Konceßsyi Sztukmistrzowi udzieloney, umieszczone niebędą.

§. 2.

To ostatnio jednak natenczas tylko dopełnione bydź może.

- 1) Względzie własnych dzieci Sztukmistrzów Kraiowych tego Rodzaju, gdy udowodnią, iako w samey rzeczy są ich własnymi dziećmi, i że pierwsze Elementa Edukacyi i nauki religii, czytania, — pisania, i rachowania odebrały.
- 2) Względem własnych dzieci Konceßyonistów takowych zagranicznych, gdy udowodnią, iako w samey rzeczy te które przy sobie mają, są ich własne dzieci. —
- 3) Względzie obcych dzieci, czyli takowe przez Kraiowych lub zagranicznych Sztukmistrzów prowadzane są, gdy udowodnią, że takowe sposobem prawnym w opiekę ich Oycowską przeszły, lub że im przez Rodziców lub Opiekunów prawnie w celu wyuczenia się i odbywania tych sztuk oddane zostały, przytęm wreszcie samo się przez się rozumie, że tak nazwana darowizna takowych dzieci jest nieważna i nic nieznacząca.

§. III.

Konceßsye więc na odbywanie tych ekwilibrycznych sztuk za pomocą własnych lub obcych dzieci, natenczas tylko wydawane lub żądane bydź mogą, gdy przepisy §. poprzedniczego dopełnione będą. Władze Policyjne powinny przeto te dzieci, które albo w Konceßsjach imięnnie umieszczone nie są, albo też te, których prawne posiadanie udowodnionem nie jest, prowadzącym je Sztukmistrzom odbierać, i daley względem nich zarządzać; — dla zapobieżenia wreszcie podsuwaniu innych dzieci, należy zgodność rysopisów ściśle kontrolować. —

§. 4.

Powyższe Przepisy powinny także do Konceßsjonowanych już teraz Kraiowych i

ländischen und auswärtigen Künstler zur Ausführung gebracht werden, und hat daher die Polizeibehörde eines jeden Orts, an welchem bei der Publikation der gegenwärtigen Verordnung ein solcher Künstler vorhanden ist, die im §. 2. vorgeschriebene Nachforschung sofort vorzunehmen, und mit Bezug auf diese Vorschrift, Namen, Alter und Signalement der bei denselben befindlichen, gehörig nachgewiesenen Kinder, auf der Konzeption nachträglich zu bemerken, dagegen aber in Ansehung der nicht gehörig nachgewiesenen Kinder, vorsehendermaßen zu verfahren.

§. 5.

Die Polizei-Behörden sollen aber auch außerdem mit Strenge darauf sehen, daß diese Künstler die, in den Konzeptionen bemerkten Kinder, nicht grausam behandeln und zur Unstlichkeit verfahren, und daß die Inländer die von ihnen herangeführten eigenen und fremden Kinder, neben dem Mitgebrauch in ihrem Gewerbe, fortwährend wenigstens in den oben §. 2. Nr. 1. gedachten Gegenständen, und soviel möglich auch in einer andern Kunst oder einem Handwerk zweckmäßig unterrichten lassen.

Sämmtliche Polizei-Behörden haben sich hiernach auf das genaueste zu achten.

Bromberg, den 19ten Oktober 1815.

Königl. Preuß. Regierungs-Kommission
des Bromberger Departements.

Wolfs-Jagd-Ordnung.

Mehrere höchst schreckliche Vorfälle, daß im Kongrowitzer und Gnesener Kreise Kinder von Wölfen zerrissen worden sind, haben es nothwendig gemacht, monatlich Treibjagden in allen Forst-Ämtern des hiesigen Departements anzuvordnen; indessen haben bis jetzt alle abgehaltenen Jagden in keinem Forstämte, wenn sie auch von erfahrenen Jägern veranstaltet und geleitet wurden, dem beabsichtigten Zwecke entsprochen. Der Grund hiezu liegt, wie sich der Departements-Oberforstmeister in mehreren Forstämtern selbst überzeugt hat, größtentheils darin, daß die Landrätlichen Ämter bei Bestellung der Treiber nicht mit dem durchaus nothwendigen Nachdruck und mit Ordnung verfahren, indem sie bloß eine Anzahl Ver-

zagranych Sztukmistrzów bydź zastawowano, dla tego też maiać Władze Policyjne miysce, gdzieby się w czasie obwieszczenia najmieszego Urządzenia takowy Sztukmistrz znaydował, przepisane w § 2 śledztwo natychmiast rozpocząć, i stosownie do tego przepisu imię, wiek, i rysopis znaydujących się przy nim należycie wywiedzionych dzieci w Konselsyi dodatkowye wyrazić, względem zaś niewywiedzionych, wyżey wyrażonym sposobem sobie postąpić.

§. 5.

Oprocz tego, powinny Władze Policyjne i nato ieszcze ściśle bacznosc swą zwracać, aby ciż Sztukmistrze, z wyrazonemi w Koncelsyach dziećmi! zbyt okratnie sobie niepostępowali, i ich niemoralizowali, Kraiowcy zaś prowadzający z sobą swe własne lub obce dzieci, aby obok używania ich do swego rzemiosła, przynajmniey w przedmiotach wyżey § 2. Nro. 1. dotkniętych, i ile bydź może w innych Kunsztach lub Rzemiosłach iako naydokładniey sposobić dali.

Wszystkie Władze Policyjne winny się do tego iako najsćislej stosować.

Bydgoszcz, d. 19. Października 1815.

Królewsko Pruska Kommissya Regencyjna w Depart. Bydgoskim.

Względem porządku przy polowaniach na wilki.

Kilka nader okropnych zdarzeń w Wągrowickim i Gnieźnieńskim Powiecie zaszytych, gdzie wilki rozszarpały dzi ci, zrzadzilo konieczną potrzebę, miesięczne obławy na wilki w wszystkich Leśnictwach Departamentu tutejszego zaprowadzić, doświadczenie iednak nauczyło, że wszystkie dotychczas odbyte, a przez doświadczone Strzelców urządzone i prowadzone obławy, w żadnym nawet Leśnictwie zamiarowi swemu dotąd nieodpowiedziały. Powodem tego jest powiększey części, iak się Nadleśny Gay Depart. sam w wielu Leśnictwach przekonał, to, iż Urzędy Konsyliarcko-Ziemiańskie w dostawie ludzi do obławy w należyta mocą i porządkiem sobie niepostępują, gdy potrzebną tylko liczbę Osob bez przyda-

sonen zum Treiben ausschreiben, ohne die Schützen und Ausreiter als Aufseher dabei zu bestellen.

Wenn daher diese Jagden künstig mit bestem Erfolge gehalten werden sollen, so müssen die Landrätlichen Aemter, so wie die Veritts-Forstbedienten folgende Festsetzungen bei unsehlbarer Ahndung auf das genaueste befolgen:

1) Von vorzunehmenden großen Treibjagden in Königlichen Forsten muß der Oberförster vorher dem Oberforstmeister Anzeige machen, damit derselbe — wenn es seine übrigen Geschäfte erlauben — mit zugegen seyn, und die Direktion der Jagd übernehmen kann, und eben dies muß der Landrath von vorzunehmenden Wolfsjagden in adelichen Forsten beobachten: Hiernächst hat der Landrath mit dem Oberförster und dieser mit dem Landrathe, vor einer jeden Jagd, deren Veranstaltung der Eine oder der Andere beabsichtigt, mündliche Rücksprache darüber zu nehmen, welche königliche und adeliche Forstreviere abgetrieben werden sollen, und wo sich die Treiber zu versammeln haben, auch wieviel Leute und aus welchen Dörfern dazu erforderlich sind, die sodann, nach einer Eintheilung, wie es die königliche Forst-Ordnung von 1805 Tit. III. §. 18 — 23 vorschreibt, aus königlichen und adelichen Dörfern ohne Unterschied von dem Landrath dergestalt ausgeschreiben werden müssen, daß die von jedem Dorfe zu gestellende Anzahl erwachsener, mit eisernen Heugabeln versehenen Personen in dem Ausschreiben bestimmte wird.

2) Aus jedem Dorfe muß der Schulze zu Pferde mit den bestellten Leuten auf dem Sammelplatze erscheinen, während der Jagd die Aufsicht über seine Leute führen, und darauf sehen, daß keiner vor beendigter Jagd sich entferne.

3) Vom Landrätlichen Amte muß ein Kreis-Ausreiter oder Gensd'armes die Repartition der bestellten Treiber dem Oberförster früh Morgens auf dem Sammelplatze übergeben, während der Jagd zugegen bleiben, und nach der Disposition des Oberförsters die Leute zum ordentlichen Treiben anhalten.

Nach vollendeter Jagd und nach erfolgtem Verlesen der Treiber muß der Ausreiter oder Gensd'armes das Verzeichniß der nichterschienenen oder von der Jagd entlaufenen Treiber an das

nia im na dozorców Szoltysów i Pościanów konnych do obław wypisują.

Jeżeli przeto przyszłe polowania lepszym skutkiem uwieńczone być mają, tedy Urzędy Konsyliarsko-Ziemiańskie tak iak Lesniczy obieżdni następujące przepisy pod niezawodną winą iako nayscisley zachować powinni,

Przed każdym wielkim polowaniem z obławą w Królewskich knieciach, powinien Lesniczy wprzód o tém Nadleśnemu Głmu doniesić, a to dla tego, aby tenże iezli mu inne czynności dozwolą, sam dla obięcia Dyrekcyi polowania — mógł być przytomny, — to samo także Konsyliarze Ziemiańscy względem polowań na wilki w knieciach szlacheckich zachować powinni. Przytém, przed każdym polowaniem winien się ten kto ie urządzić zamysła, to iest Konsyliarz Ziemiański z Nadleśniczym, lub przeciwnie tenże z Konsyliarzem Ziemiańskim uknie znieść, które z Królewskich i szlacheckich obiazdów do obławy przeznaczone być mają? gdzie się poganiacze zgromadzić powinni?, iak wiele w ogólnosci ludzi i z których wsiów ma być dostawionych? których Konsyliarze Ziemiańscy, w myśl Titt III § 18 do 23 Ordynacyi Lesney r. 1805, w ten spos:b z dóbr Królewskich i szlacheckich bez rozniczy wypisać powinni, aby w rozpisie z każdej wsi odstawić się mająca ilość ludzi dorosłych, i w widły od siana opatrzonych, dokładnie wyrażona była.

2) Z każdej wsi powinien się Szoltys konno z wypisanymi ludźmi na mieysce zgromadzenia stawić, podczas polowania dozór nad swemi ludźmi prowadzić, i na to uważać, aby żaden przed ukonczaniem polowania z mieysca s: ego się nieoddalał.

3) Od Urzędu Konsyliarsko-Ziemiańskiego powinien postanie konny Powiatowy lub Zandarm repartycyą wypisanych ludzi Nadleśnemu zrazą w mieyscu zgr: madzenia podać, podczas polowania tamże pozostać, i podług rozporządzenia Nadleśniczego ludzi do porządnego napedzania nakłaniać.

Po ukonczonem zaś polowaniu, i po odbytem odczytaniu poganiaczów, powinien postanie konny lub zandarm wykaz tych którzy się albo niestawili, alboliteż w czasie polowania zbiegli, Urzędowi Konsyliarsko-Zie-

Landrättsliche Amt zurückbringen, damit die Verkräftung derselben verfügt werden kann.

4) Aus den Städten, adelichen Gütern und Dörfern müssen alle diejenigen, welche Gewehre haben und damit umzugehen wissen, bewaffnet erscheinen.

Vor Eröffnung der Jagd müssen diese Gewehre jedoch von einem sachverständigen Forstbedienten besichtigt und genau nachgesehen werden, ob sie gehörig geladen und so beschaffen sind, daß ein Wolf damit erlegt werden kann. Diejenigen, welche nicht sichere Gewehre führen, müssen unter die Treiber gesteckt werden.

5) Bei einem jeden Treiben müssen die Schützen zuerst, ohne alles Geräusch, und sodann die Treiber stille angestellt, und letztere so angeordnet werden, daß in eingetheilten Forsten, die Flanken ganz mit Leuten besetzt werden, in nicht eingetheilten aber wenigstens auf den Flügeln 20 — 30 Mann, gleichsam in Form eines Hufeisens gestellt, 50 — 100 Schritte vorgehen, um das Abprellen der Wölfe nach dem Seiten zu verhindern.

Wenn fetschergestaltete der Letzte angestellt und das Signal zum Treiben gegeben ist, müssen die Treiber auf einmal in der ihnen bezeichneten Richtung vorgehen.

6) Auf jedem Flügel und in der Mitte der Treiber, muß ein mit der Jagdstelle bekannter Forstbedienter gehen, und nebst dem Schulzen darauf sehen, daß die Leute nicht zusammen, oder einer hinter dem andern, sondern in dem Abstände, wie sie angestellt worden, gleichmäßig vorschreiten.

7) Sind Wölfe in dem Treiben, und zeigen sie sich vor den Treibern, so müssen diese nicht, wie es gemeinlich geschieht, zusammen laufen, sondern in der Linie bleiben, und sich einander nur um soviel nähern, als erforderlich ist, um den Wolf vom Durchdringen abzuhalten.

Ein jeder der Herren Landräthe und Forstbeamten wird sich bei strenger Verantwortlichkeit hienach achten, und erstere werden gegen die etwa angehörigen Einfassen folgende in der Forst-Ordnung von 1805 festgesetzte Strafen, nach einer jeden Jagd unverzüglich vollziehen.

8) Nach Tit. IV. §. 60. der Forst-Ordnung, muß jedes Dominium oder Dorf, Gemein-

mianstkiemu wręczyć, a to w celu należytego ich za to ukarania.

4) Z miast, dóbr Szlacheckich i wsiów powinni się wszyscy ci którzy broni mają, i z nią obchodzić się umieją, uzbrojeni stawić.

Przed rozpoczęciem jednak polowania powinna być broń tego gatunku przez znaiącego się Oficjalistę lesnego obejrzana, i dobrza wyprobowana, czyli dostatecznie jest nabita?, czyli jest w tym stanie?, iż z niej wilk niby być może. Ci którzy niepewną broni mają, powinni być do poganiaczów włączeni.

5) Przy każdej obławie powinni naprzód strzelcy bez wszelkiego szaleństwa, a potem poganiacze spokojnie być ustawieni, tych zaś ostatnich tak uporządkować należy, aby w podzielonych lasach boki całkiem przez ludzi obsadzone były, w niepodzielonych zaś na skrzydłach przynajmniej 20 do 30 ludzi w formie podkowy ustawić trzeba, tak, aby postępując 50 do 100 kroków naprzód, ucieszcze wilków w bok zapobiegać mogli.

Gdy tym sposobem ci ostatni ustawieni zostaną, i znak do rozpoczęcia napędzania dany będzie, powinni poganiacze razem w wskazanym im kierunku naprzód postępować.

6) Na każdym skrzydle i w poszrodku poganiaczów, isć powinien jeden z poleceniem kniei gdzie się poluje, obezmany Oficjalista lesny, i wraz z Szołtysami tego dostrzegać, aby ludzie albo w kupie, albo też jeden po drugim nie szli, lecz w odległości w iakiej pokawieni zostali, równo naprzód postępowali.

7) Jeśli wilki w obławie się zanydują, i jeśli się przed poganiaczami okażą, watenczas niepowinni się takowi iak się powszechnie dziać zwykło, do kupy zgromadzać, lecz w linii pozostać, i jeden do drugiego tak dalece się tylko zbliżać, ile potrzeba wymagać będzie, aby przedarcie się wilkom w tył zapobiedz.

Każdy z Urzędów Konsyliarisko-Ziemiańskich i lesnych powinien się pod nieuchronną odpowiedzialnością ściśle do tego stosować, pierwsi zaś winni nieposłusznych mieszkańców do ukarania następującego Ordynacją lesną z. r. 1805 oznaczonego, po każdym zaraz polowaniu pociągać.

8) Według Tit. IV. § 60. Ordynacji lesney powinno każde Dominium które wy-

de, welche die ausgeführten Leute nicht gestellt, 10 Thaler, jeder Einsasse aber, der zur Jagd beordert wird und nicht erscheint, 2 Thaler Strafe erlegen. Eben so soll

9) Jeder, der sich von der Jagd vor Beerdigung derselben entfernt, 12 gGr. zur Armen-Kasse bezahlen.

Mit dem 1sten November d. J. müssen die Scharfrichter und Abdecker die Luderstellen und Wolfs-Gärten in den Forsten bei 5 Dirl. Strafe mit Luder versehen, um die Wölfe dahin zu gewöhnen und die Treib-Jagden mit sicherem Erfolge veranstalten zu können.

Die Forst-Bedienten aber müssen bei strenger Abndung — sobald Schnee fallen wird — täglich ihre Reviere abspühren, und wenn Wölfe eingefreiset sind, muß sofort darauf Jagd gemacht werden. Es ist in solchem Fall natürlich die größte Eile notwendig, und es müssen daher zu diesem Behuf die Forstbedienten mit den Landräthen im voraus die nöthigen Maassregeln verabreden.

Bromberg, den 14ten Oktober 1815.

Königl. Preuß. Regierungs-Kommission
des Bromberger Departements.

Die vollständige Fortführung der Special-Akten durch Auszüge aus dem
Amtsblatt betreffend.

Die Mittheilung der Verfügungen durch die Amtsblätter macht es notwendig, daß zur Bevollständigung der Special-Akten über jeden Gegenstand Abschriften der diesen Gegenstand betreffenden Verordnungen und Bekanntmachungen gebracht werden. Die sämtlichen Behörden werden angewiesen, diese zur Ordnung der Registratur und pünktlichen Geschäftsführung nöthige Maassregel sogleich auszuführen.

Bromberg, den 25ten Oktober 1815.

Königl. Preuß. Regierungs-Kommission
des Bromberger Departements.

pisanych ludzi niedokławi 10 tal., każdy mieszkaniec który do polowania iest przeznaczony, i tam się niestawi, 2 tall. kary zapłaćć. — Również

9) Winien każdy, który się przed ukonowaniem polowania oddali, 12 dgr. do Kassy ubogich wnieść.

Z dniem 1go Listopada r. b. powinni Kaci i Odziercy miejsca do ścierwu przeznaczone, i ogrody wileze w lasach, pod karą talarów 5 w ścierw opatrzeć, a to dla tego aby wilki w też miejsca się znarowiły, i aby przez to obławy z tym pewniejszym skutkiem odbywane były.

Urzednicy zaś leśni obowiazani są pod okną karą zaraz iak tylko śnieg spadnie, codziennie swe obiazdy zwiedzac, i gdyby się z tropów okazało, że wilki wkroczyły, nalezy na nie natychmiast polowanie odbyć. W takowym razie iednak iak się samo rozum, największy pośpiech iest potrzebny, i dla tego też względem przedsięwzięcia szrodków w podobnych zdarzeniach, weześnie naprzód Urzednicy leśni i Konsyliarze Ziemiańscy ułożyć się powinni.

Bydgoszcz, dnia 14. Października, 1815.
Krolewsko Pruska Kommissya Regencyina w Depart. Bydgoskim.

Względem prowadzenia porządnego
Akt specjalnych przez robienie
Extraktów z Dziennika Urzędowego.

Udzielanie rozmaitych Urzędzeń przez Dziennik Urzędowy, wymaga tego, aby dla uzupełnienia Akt specjalnych każdego przedmiotu, do nich, kopie Urzędzeń i Obwieszczeń też przedmioty dotyczące, brane były. Wzywamy więc wszelkie Władze, ażeby Przepis ten do utrzymania porządku Archiwów, i do akkuratnego prowadzenia służby nieodroczenie potrzebny, zachowały.

Bydgoszcz, d. 25. Października 1815.
Krolewsko Pruska Kommissya Regencyina w Depart. Bydgoskim.

Militair = Angelegenheit.

Die Verpflegung des durchmarschirenden Kaiserlich Russischen Heers betreffend.

Die Kaiserlich Russische Armee nähert sich der hiesigen Provinz auf ihrem Rückmarsche aus Frankreich.

Es sind überall bereits die nöthigen Maassregeln zu ihrer Verpflegung getroffen; die Mannschaften sollen von den Quartiergebern gegen die feststehenden, und durch das Publikandum vom 28sten September d. J. (enthalten in der Verfügung der Königl. Regierungskommission des Bronberger Departements vom 17ten Oktober d. J. Amtsblatt Seite 183.) zur allgemeinen Kenntniß gebrachten Vergütungs-Sätze befristet, der Futrage-Bedarf dagegen durch Entrepreneurs eingeliefert, und aus den Etappen-Magazinen an die Truppen distribuiert werden.

Zur Vervollständigung des gedachten Publikandums, in Rücksicht der Verpflegung der Kaiserlich Russischen Truppen, bringe ich folgendes hierdurch noch besonders zu Jedermanns Wissenschaft. —

Eine eintägige Mundportion für eine jede Militair-Person, welche nicht Offizier-Rang hat, dergleichen für die Bedienten der Offiziere und für die Knechte, welche sich im Gefolge der Armee befinden, soll tarifmäßig bestehen:

1. in 2 Berliner Pfunden Roggen- oder Weizen-Brod,
2. in $\frac{1}{4}$ Berl. Pfd. Gröhe, Graupe oder Reis, oder aber in $\frac{1}{2}$ Berl. Pfd. Erbsen, Bohnen, Linsen oder Kochmehl; oder aber auch
- in 1 Berl. Pfd. Kartoffeln, oder anderem Zugemäses:
3. in $\frac{1}{2}$ Berl. Pfd. Fleisch;
4. in $\frac{1}{2}$ Berliner oder $\frac{1}{3}$ Bresläuer Quart Branntwein.

Die eintägige Mundportion für die Kaiserl. Russischen Offiziere bis und mit Einschluß des Staabs- und wirklichen Hauptmanns, unterscheidet sich von den so eben angegebenden dadurch, daß sie nicht in einem halben, sondern in $\frac{1}{2}$ Berliner Pfund Fleisch besteht.

Względem żywienia przechodzącego Cesarsko-Rossyiskiego woyska.

Woyska Cesarsko-Rossyiskie powracające z Francyi, zbliżając się ku tutejszemu Prowincyi.

Poczynione już są wszelkie rozporządzenia względem potrzebnej dla nich żywności. Żołnierze żywni być mają przez mieszkańców dających inkwaterunek za wynagrodzeniem podług ustanowionych a obwieszonych z dnia 28. Września r. b. (w Urzędzeniu Królewskiej Kommissyi Regencyjnej Departamentu Bydgoskiego z dnia 17. Października r. b. w Dzienniku Urzędowym na karcie 183 umieszczonym; do powszechnej wiadomości podanych zasad; potrzebne zaś furazy dostarczane będą przez Entrepreneurów, i dystrybuowane woysku z magazynów etapowych.

Uzupełniając rzeczony obwieszczenie względem żywienia woysk Cesarsko-Rossyiskich, podaje ieszcze z osobna do wiadomości każdego co następuje:

Porcja dzienna strawy dla każdego woyskowego, nie będącego w stopniu Officerskim, niemniocy dla służących Officerskich i dla ludzi od bagażów znajdujących się przy armii, składać się ma podług taryfy:

- 1) z 2 funtow Berliniskich chleba rzanego lub pszennego;
- 2) z $\frac{1}{4}$ funta Berlin. kaszy, krupniku lub ryżu; alboliteż z $\frac{1}{2}$ Berlin. funta grochu okrągłego, grochu szablatego (bobu), soczewicy, lub mąki warzywnej; lub naszeście z 1 Berlin. funta ziemniaków (kartosli), lub innej jarzyny;
- 3) z $\frac{1}{2}$ Berlin. funta mięsa;
- 4) z $\frac{1}{4}$ części Berlin. czyli $\frac{1}{3}$ części Wroctawskiej kwarty wódki.

Dzienna porcja strawy dla Cesarsko-Rossyiskich Officerow aż do i z włączeniem Sztabowego i Aktualnego Kapitana, różni się od zwyż wyrażonych porcji przez to, iż nie składa się z pół funta, lecz

z 2 Berliniskich funtów mięsa.

Na zastąpienie wódki może być dane

Als Ersatz für Brandwein kann sowohl Soldaten, als Offizieren Bier acht fach also $\frac{1}{8}$ eines Berliner Quartes, oder 1 Dreslauer Quart verabreicht werden. Salz wird in dem zur Verletzung der Speise erforderlichen Maße gegeben.

Die angeführten Bestimmungen des Tarifs, welche von Seiten des General-Commandos der Kaiserlich Russischen Armee für den Feldzug 1815 ergangen sind, sollen blos erforderlichen Falls, bei entstehenden Differenzen zwischen dem Militair und den Quartiergebern zur Richtschnur dienen; es versteht sich aber von selbst, daß der Wirth seiner Einquartierung die Mundportion nach seinem Vermögen verhältnißmäßig durch andere Verköstigungs-Gegenstände ersetzen darf.

Den Kaiserlich Russischen Staats-Offizieren, d. h. allen, welche einen höhern Rang als den eines Hauptmanns haben, gebührt nach dem Tarif keine Portion; sie haben also auch keinen Anspruch auf Verpflegung von Seiten der Quartiergeber, so wie diese keine Verpflichtung haben, ihnen solche zu gewähren, und für ihre Aufnahme keine Vergütung erhalten. Die Bedienten und Stallknechte der Stabs-Offiziere müssen dagegen von den Quartiergebern, gleich gemeinen Soldaten verpflegt werden, und soll ihre Anzahl auf den Quartier-Billern von den resp. Etappendirectionen und Einquartierungs-Kommissionen bestimmt werden.

Die Entschädigung der Quartiergeber für die Verpflegung des Kaiserlich Russischen Militairs erfolgt nach folgenden Sätzen:

1. in den Städten, welche mit Ausschluß des garnisonirenden Militairs, 2500 Seelen oder noch mehr zählen,
  - a) für einen Unteroffizier, Soldaten, Bedienten, Stall- oder Packernecht, auf einen Tag mit vier Groschen Brandenburgisch oder einen Gulden polnisch;
  - b) für einen Offizier mit Einschluß des Hauptmanns auf einen Tag mit acht Groschen Brandenburgisch oder zwei Gulden Polnisch.
2. in Städten deren Volksmenge, ohne die Garnison, unter 2500 beträgt, und
3. auf dem platten Lande:
  - a) für einen Unteroffizier, Soldaten, Bedienten, Stall- oder Packernecht auf einen Tag mit drei Groschen Brandenburgisch,

tak żołnierzowi iako też Oficerowi piwo w ośmiernasobnej proporcji, to iest $\frac{1}{8}$ części Berlińskię kwarty, czyli jednakwarta Wroclawska. — Soli dodaje się do gotowania iadła w potrzebnej ilości.

Wyszczególnione przepisy taryfowe, wydane ze strony Główno-dowodzącego armią Cesarско-Rossyiską na kampanię roku 1815, mają tylko, w razie potrzeby, służyć za prawidło w wydarzających się nieporozumieniach między wojskowymi a mieszkańcami inkwaterunek mającymi; z tém wszystkiem rozumie się samo z siebie, iż gospodarz może dla swego inkwaterunku wedle swęj możliwości zastąpić naznaczone porcy innemi w stosunku artykułami żywności.

Cesarско-Rossyiskim Oficerom sztabowym, to iest: wszystkim Oficerom, wyższe od Kapitańskiego stopnie posiadającym, nie należy się podług taryfy żadna porcy; nie mają więc żadnego prawa upominania się żywności od gospodarza, tak iak i ten niema obowiązku dostarczać mu takowej, i za przyjęcie ich żadnego nieodbierze wynagrodzenia. Służących zaś i staennyh Oficerów sztabowych, obowiązani są gospodarze żywić tak iak szeregowych, i liczba ich wypisywana będzie na biletach kwaternicznych przez resp. Dyrekcyę etapowe i Kommissyę kwaternicze.

Dający kwaterunek wynagrodzeni będą za żywienie wojska Cesarско-Rossyiskiego podług następujących zasad:

- 1) w miastach, liczących, prócz garnizowego wojska, 2,500 dusz lub też więcej
  - a) za Podofficera, żołnierza, służącego, staennego, lub człowieka od bagażów, na dzień po cztery dobre grosze Brandenburgskie czyli po jednym złotym Polskim;
  - b) za Oficera z włączeniem Kapitana, na dzień po ośm groszy Brandenburgskich czyli po dwa złote Polskie;
- 2) w miastach, liczących, prócz garnizonu, mniej 2,500 dusz, i
- 3) po wsiach:
  - a) za Podofficera, żołnierza, służącego, staennego lub człowieka od bagażów, na dzień po trzy grosze Brandenburgskie

oder zweieinzwanzig und einen halben Groschen Polnisch;

- b) für einen Offizier mit Einschluß des Hauptmanns auf einen Tag mit sechs Groschen Brandenburgisch, oder einen Gulden und funfzehn Groschen Polnisch.

Die Entschädigung für die Beköstigung der Truppen wird gleich nach Eingang der gehörig angelegten, und bescheinigten Liquidation aus der Königlich-Kasse baar erfolgen.

Bei dieser Gelegenheit bemerke ich, daß obgleich die Liquidationen über die seit der Besitznahme stattgefundenen Russischen Truppenmärsche noch keinesweges so vollständig eingegangen sind, daß nach den Erfordernissen eines ganz regelmäßigen Geschäftsganges die Vergütung darauf schon jetzt erfolgen könnte, dennoch in Betracht des erschöpften Zustandes der Provinz und um den Landes-Einwohnern einen neuen Beweis der landesväterlichen Fürsorge der Regierung zu geben, diese Vergütung, so weit die Forderungen der Einwohner nur einigermaßen daraus hervorgehen, schon jetzt baar erfolgen soll, und in diesem Augenblicke Kommissarien mit den erforderlichen Fonds versehen, von hier abgehen, um an Ort und Stelle, in den Kreisen, welche durch russische Märsche bisher betroffen worden sind, die Auszahlung der Donifikation zu bewerkstelligen.

Um endlich die Besorgnisse zu zerstreuen, welche über die von den vorstehenden Truppenmärschen zu erwartende Belästigung geäußert worden sind, so mache ich auf das ausgezeichnet musterhafte, und dem innigen Freundschaftsband der Monarchen und ihrer Völker angemessene Verhalten aufmerksam, welches von den seit der Besitznahme durch die Provinz marschirten Kaiserlich-Russischen Truppen beobachtet worden ist. Diese Verhältnisse zwischen den hohen Monarchen, so wie die edlen Gesinnungen der Heerführer der Kaiserlich-Russischen Armee können dahin beitragen, daß die Truppen auf ihrem Marsche durch Ordnung, Disziplin und freundschaftliches Benehmen das Lästige, was mit jedem Truppenmarsche nach der Natur der Sache verbunden ist, möglichst vermindern werden; wogegen ich zu der Erwartung berechtigt bin, daß die Landeseinwohner sie mit Zuversicht und gutem Willen aufnehmen, daß diese tapferen Truppen ihnen als Freunde und Bundesgenossen willkommen seyn werden.

Posen, den 22 Oktober 1815.

Königl. Preuß. Ober-Präsident des Großherzogthums Posen.

(Unterz.) v. Zerboni di Sposetti.

skie czyli po dwadzieścia dwa i pół Polskiego grosza,

- b) za Officera z włączeniem Kapitana, na dzień po sześć groszy Brandenburgskich, czyli po jednym złotym i piętnaście groszy Polskich.

Wynagrodzenie za żywienie woysk niezwłocznie, po nadejściu przynależycie ułożonej i poświadczoney likwidacyi z kassy Królewskiej wypłacone będzie. Dodać mi przy tøy okazji wypada, że lubo likwidacye z przechodów woysk Rossyjskich od czasu obięcia tøy prowincyi bynajmniej nie nadeszły ieszcze tak dokateczne, iżby wedle zasad porządney ze wszzech miar manipulacyi wynagrodzenie w tøy mierze nastąpić już mogło, przecież ze względu na wycieńczony stan prowincyi i dla dania mieszkańcom nowego dowodu oycowskiej pieczołowitości Rządu, wspomniëne wynagrodzenie, iak dalece pretensye mieszkańców poniekađ przynajmniej z nich się okazują, już teraz wypłaconém bydź ma, i w tøy chwili Komisarzy w potrzebne fundusze opatrzeni, wyieżdżają z tąđ, ażeby na miejscu, po powiatach, które dotąd miały przechód woyska Rossyjskiego, wypłatę wynagrodzenia uskutecznili.

Dla rozproszenia nareszcie obaw, iakie dały się słyszeć względem uciążliwości ze strony następných przechodów woyska, zwracaj uwagę na celującą przykładnie i scyłym przyjaźni związkom Monarchów i ich ludów odpowiadające postępowanie, przestrzegane od woysk Cesarzko-Rossyjskich, które od czasu obięcia tøy prowincyi przez nią przeszły. Te stosunki między dostojnymi Monarchami, oraz szlachetne uczucia dowódców woysk Cesarzko-Rossyjskich ręczą za to, iż woysko w przechodzie swym przez porządek, karność i przyjaźielskie obojęcie, unikać będzie iak najbardziej uciążliwości, od każdego woysk przechodu, wedle natury rzeczy niedostępney, a iá natomiał mam prawo spodziewać się, iż mieszkańcy kraju przyimować ie będą z uprzedzającą chęcią, i że te waleczne woyska iako przyjaciele i sprzymierzeńcy od nich witani będą.

Poznań, dnia 22. Października 1815.

Królewsko-Pruski aczelny Prezes
Wielkiego Xięstwa Poznańskiego.
v. Zerboni di Sposetti.

Land- und Haus-wirthschaftliche Nachrichten.

Rolnicze i domowe wiadomości gospodarcze.

Erprobtes Mittel um den Brand in dem Weizen zu verhüten.

Bekanntlich wird in dem Sandomirischen Bezirk des Königreichs Pohlen, der schönste sogenannte weiße oder Pils Weizen erzeugt. Eine lange Erfahrung hat die Bewohner mit allen Vortheilen dieser Kultur bekannt gemacht; sie kennen alle Hindernisse, die einer guten Erndte entgegen stehen, und ihre Behauptung

daß der Brand in dem Weizen allemal entsteht, wenn es in der Blüthe-Zeit regnet, oder wenn der Weizen auf quelligen Grund gesät worden ist,

scheint sich auch in diesem nassen Jahre zu bestätigen, da die Klage über Brand im Weizen allgemein ist.

Es ist aber doch möglich, daß diesem nachtheiligen Ereignisse vorgebeugt werden kann, — und wir theilen daher gern das Resultat einer zwanzigjährigen Erfahrung des Herrn Regierungs-Rath von Twarowski in folgender Vorschrift mit. — Er hat, seitdem er es angeht, nie Brand in seinem Weizen gehabt.

Bromberg, den 28ten Oktober 1815.

Königl. Preuss. Regierungs-Kommission des Bromberger Departements.

Vorschrift.

Auf eine Quantität von 30 Berliner Scheffel.

Man lasse in einem großen Kessel $\frac{1}{2}$ Scheffel gelblichen Kalk, 6 Berliner Quart Salz, $\frac{1}{2}$ Scheffel Asche (wo möglich von hartem Holz) vermischt kochen, so daß ein Theil des Wassers verdampft. Demnachst, wenn die Lauge während der Nacht ganz kalt geworden ist, nehme man $\frac{1}{2}$ Scheffel gelblichen Kalk, thue ihn in die Lauge, und bespreihe damit den sich auf dem Speicher oder der Scheune befindenden Saat-Weizen, und lasse denselben die ganze Nacht über so liegen. Den andern Tag läßt man ihn säen.

Auf diese Art und Weise kann sich der Brand unmöglich vorfinden.

v. Twarowski.

Doświadczony sposób zapobieżenia śnieciom w Pszenicy.

Wiadomo jest powszechnie, iż w Cyrkule Sandomirskim Królestwie Polskim najszybkniejsza tak nazwana biała czyli pikowa Pszenica się rodzi. Długie doświadczenie obywateli mieszkanców tamiecznych z wszystkimi korzyściami, iakie z tej odnogi przemysłu wypływają, znaią oni także wszelkie przeszkody które pomyslnym zniwom na przeskądzie stoją, twierdzenie ich zaś

„że Pszenica zawsze w tedy śnieci dostaje,

„gdy w czasie iey kwicia deszcze padaią,

„lub gdy na gruncie zrzodlistym jest siano, zdaie się szczególnie w terażniejszych mokrzych latach utwierdzać, gdy narzekania na przypalenie Pszenicy powszechnie słyszeć się daie.

Tym bardzo naturalnym i szkodliwym zdarzeniem jednak zapobieżyc można, i dla tego też chętnie publiczności udzielamy następujący przepis gruntujący się na dwudziestoletnim doświadczeniu W. Radcy Regencyi v. Twarowskiego. — Od czasu używania przepisu tego, niedoznawał on nigdy w swej pszenicy śnieci.

Bydgoszcz, d. 26. Października 1815.

Królewsko Pruska Kommissya Regencyjna w Deptcie Bydgoskim.

Przepis.

Na ilość 30 Berlińskich Korcy.

Należy w wielkim kotle zmieszawszy dobrze $\frac{1}{2}$ Korca gaszonego Wapna, 6 kwart Berlińskich soli, $\frac{1}{2}$ korca popiołu (ile możliwości z twardego drzewa) razem gotować, tak, aby część wody wyparowała. — Skoro ług przez noc zupełnie wystygnie, trzeba $\frac{1}{2}$ korca gaszonego wapna do niego dodać, tym sposobem przysposobionym ługiem pszenicę do siewa na spichrzu lub skodole będącą, dobrze skropić, i przez noc tak na spichrzu leżącą pozostawić, na drugi zaś dzień do siewu użyć.

Tym sposobem postępując zapobieżyc się śnieciom w pszenicy.

v. Twarowski.

**Fortgesetzte Nachweisung der freiwilligen
Beiträge für die Verwunderten, Wittwen
und Waisen etc.**

Das Königl. Landrätshl. Amt zu Bromberg:
für die Einsaßen zu Trzementowko 1 Rthlr.
22 gGr., für die Einsaßen zu Birchocin
1 Rthlr. 4 gGr., für die Einsaßen des Amtes
Wtelno 4 Rthlr. 11 gGr., für die Einsaßen
zu Gumnowice 3 Rthlr. 8 gGr., für die Einsa-
ßen des Kirchspiels Erin 4 gGr., für die Ein-
saßen zu Zolendowo 6 Rthlr., für den Herrn
Lubomienski zu Lupadly 10 Rthlr., für die Bür-
ger zu Schubin 5 Rthlr., für die Einsaßen zu
Bidaskowo 2 Rthlr., für die Gutsbesitzer zu
Kobelniky 1 Rthlr. 4 gGr., für die Bürger-
schaft in Rynarzewo 19 gGr. 4 Pf., für die Einsaßen Amtes
Dieszegewice 6 Rthlr. 16 gGr., für das Kirch-
spiel Szaradowo 12 gGr. 6 Pf., für das Kirchspiel
Szubin 110 gGr., für die Gemeinde Kotomierz
4 Rthlr. 8 gGr.

Das Königl. Domänen-Amt Bongrowiec:
für die Gemeinde zu Koninek 1 Rthlr. 12
gGr., für die Gemeinde zu Durowo 1 Rthlr.
2 gGr., für die Gemeinde zu Sarbka 6 Rthlr.
16 gGr., für die Gemeinde zu Nowe 8 Rthlr.
22 gGr., für die Gemeinde zu Krosna 1 Rthlr.
für die Gemeinde zu Kamnia 4 Rthlr. 10 gGr.,
für einen Ungenannten 8 gGr.
Der Herr Kreis-Kassirer Tarnowski zu Ino-
wroclaw:
für Herrn Kummer aus Sadlogoszcz 2 Rthlr.
14 gGr., für Herrn Nehring aus Ladoswo
3 Rthlr., für Herrn Probst Kalinowski 1 Rthlr.
16 gGr.

Der Herr Departements-Physikus Dok-
tor Penzin 16 Rthlr. 16 gGr.

Der Herr Bürgermeister zu Gonsawa hat
gesammelt 2 Rthlr. 13 gGr.

(Fortsetzung wird folgen.)

Bromberg, den 3. November 1815.

Königl. Preuß. Regierungs-Kommission
des Bromberger Departements.

**Dalszy ciąg wykazu dobrowolnych
składek dla Rannych, Wdow,
i Sierot.**

Urząd Konsyliarsko Ziemiański i z
Bydgoszczy: za Mieszkańców z Trzeme-
towka 1 Tal. 22 dgr., za mieszkańców z
Wierzchucina 1 Tal. 4 dgr., za mieszkańców
z Wtelna 4 Tal. 11 dgr., za Mieszkańców z
Gumnowa 3 Tal. 8 dgr., za Mieszkańców z
Parafii Kcyńskiej 4 dgr. za Mieszkańców z
Zołędowa 6 Tal., za JP. Lubomęskiego z Tu-
padt 10 Tal., za Mieszkańców z Szubina 5
Tal., za mieszkańców z Biedaszkowa 2 Tal.,
za Dziedzica wsi Kobelniki 1. Tal. 4 dgr.,
za Mieszkańców z Rynarzewa 19 dgr. 4 den.
za Mieszkańców Ekonomii Nieszczewice 6
Tal. 16 dgr., za Parafią Szaradowo 12 dgr. 6
den., za Parafią Szubin 10 dgr., za Gminę
wsi Kotomierza 4 Tal. 8 dgr. Urząd Eko-
nomiczny z Wągrowca: za Gminę z
Koniuka 1 Tal. 12 dgr., za Gminę Durowo
1 Tal. 2 dgr., za Gminę Sarbka 6 Tal. 16 dgr.,
za Gminę Nowe 8 Tal. 22 dgr., za Gminę
Krosna 1 Tal., za Gminę Kamnia 4 Tal. 10
dgr., za niewymienionych 8 dgr. Kasyer
Powiatowy JP. Tarnowski z Inowroc-
ławia: za JP. Kummer z Sadlogoszcza 2
Tal. 14 dgr., za JP. Nehring z Ladowa 3
Tal., za Xiędza Proboszcza Kalinowskiego 1
Tal. 16 dgr. Fizyk Departamentowy Doktor
Pentzin 16 Tal. 16 dgr. Burmistrz z Gąsawy
zebranych składek 2 Tal. 13 dgr.

(Dalszy ciąg poźniéy.)

Bydgoszcz, dnia 18. Października 1815.

Królewsko Pruska Kommissya Regen-
cyina w Depart. Bydgoskim.

Öffentlicher Anzeiger.

Beilage des Amts-Blatts No. 14. der Königl. Bromb. Regierung.

No. 13.

Bromberg, den 3. November 1815.

Sicherheits-Polizei.

Policya Bezpieczeństwa.

Der Jude Joseph Mendel, welcher für verschiedene mit Rechenpennigen verübte Betrügereien am 11. Februar c. verhaftet, und nach dem Erkenntnisse der 7. Instanz d. d. 9. September c. zur zweijährigen Zuchthausstrafe und 50 Ruthen-Hieben verurtheilt worden, von dem Erkenntnisse aber appellirt hat, ist am gestrigen Tage zwischen 6 und 7 Uhr Abends bei Gelegenheit des Abschließens der Gefängniß-Thüre, aus demselben entwichen. Da nun an der Habhaftwerdung dieses gefährlichen Betrügers viel gelegen ist, so werden hiermit sämmtliche resp. Militair- und Civil-Behörden aufgefordert, ein besonders wachsames Augenmerk auf diesen Joseph Mendel zu richten, und im Betretungsfalle, ihn in die hiesige Trohnveste unter dem sichersten Geleite abliefern zu lassen.

Signalement.

Joseph Mendel ist aus dem Herzogthume Mecklenburg Schwerin gebürtig, gegen 30 Jahr alt, vor seiner Verurtheilung hatte er seinen letzten Wohnort in dem Städtchen Petschen, Meiseriger Kreises, ist von mittlerer Statur, hat dunkelgraue Augen, und eden solche Haare, braune Gesichtsfarbe, trägt Ohrringe und einen Backenbart.

Seine Kleidungsstücke bestanden aus einem tuchnen grauen Ueberrocke, dunkelgrünen manchesterkernen Beinkleidern, auf den Füßen trug er Strümpfe und Schuhe, auf dem Kopfe einen schwarzen Huth; Uebrigens spricht derselbe nur deutsch, und ist daran

Zyd Józef Mendel, który za różne oszukaństwa liczbomami popełnione dnia 11-go Lutego r. b. nięty i wyrokiem I. Instancyi na dniu 9. Wrzesnia r. b. ferowanym na dwa lata więzienia w domu kary i poprawy, 150. różg kary cielesney skazanym był, i od tego wyroku zaappellował był, znalazł dnia wczorayszego między godziną 6. i 7. wieczorem sposób przy otwieraniu więzienia, z takowego zbiedz.

Gdy na ujęciu tegoż niebezpiecznego oszukańca wiele zależy; przeto wzywają się wszelkie resp. Zwierzchności tak wojskowe jako i cywilne: aby na tegoż Józefa Mendla szczególnie dali baczne oko, i w przypadku schwywania go, do więzienia tuteyszego posł najpewniejszą strażą przystawili.

Opis Osoby.

Józef Mendel jest rodem z Księstwa meklenburskiego Szeweryna, miał lat około 30., przed ujęciem go do więzienia, miał swoje ostatnie mieszkanie w mieście Pszerwach w Powiecie Miedzyrzyckim, jest średniego wzrostu, ciemno-szarych oczów i włosów takowych, twarzy brunatnéy, nosi zauszniczki i faworyty.

Jego ubiór składał się z Wołoszki sukienney szaraczkowej, z ciemno-zielonych manszefstrowych spodni, na nogach miał pończochy i trzewiki, na głowie czarny kapelus; mowi z resztą tylko po

Besonders kenntlich, daß er zuweilen sowohl in der Person als auch in der Sprache gern den Franzosen nachahmt.

Bromberg, den 26. Oktober 1815.

Königl. Preuß. Großherzoglich Posen-
sches Besserungs- Polizei- Gericht
Bromberger Abtheilung.

Ein gewisser Andreas Lamoński, Bürgermeister zu Birzig, des Landzwangs angeschuldigt, hat nach dem er unterm 3ten d. M. von dem Landrathlichen Officio Kaminschen Kreises verhaftet, und der Polizei- Sektion des Friedens- Gerichts Kaminschen Kreises zur Kriminal- Untersuchung, von dieser aber zur Observation, während der Dauer der Untersuchung, dem dortigen Magistrat übergeben wurde, nach der Anzeige des gedachten Magistrats vom 9ten d. M. sich unsichtbar gemacht, und bis jetzt nicht eingefunden. Die Beschreibung des Entwichenen ist folgende:

Er ist ohngefähr 40 Jahr alt, gut gewachsen, von glattem und rundem Gesichte, schwarzen Haaren, röthlichen Schnurbart, den Backenbart trägt er nie. Das linke Ohr ist ihm entzwei gehauen, welches mit einem Wermahl geheilt ist. Gewöhnlich pflegt er die polnische Militair- Uniform zu tragen, mit einer französischen ober polnischen Dekoration.

Da nun an der Habhaftwerdung des Entwichenen viel gelegen; so ersuchen Wir so wohl alle Militair- als Civil- Behörden, denselben im Betretungs- Falle zu verhaften, und anhero abliefern zu lassen. Zu Gegenseindten sind Wir bereit.

Bromberg, den 23sten Oktober 1815.

Königl. Preuß. Großherzoglich Posen-
sches Besserungs- Polizei- Gericht
Bromberger Abtheilung.

niemiecku, i po tem łatwo go można poznać; iż czasem lubi udawać tak w minie iako i w mowie Francuza.

Bydgoszcz, dnia 26. Października 1815.

Sąd Policji Poprawczej Obwodu
Bydgoskiego w Wielkiem Xięstwie
Poznańskiem.

Nieciaki Andry Lamoński Burmistrz w Wy-
rzysku, o ucieknięcie kraiu obwiniony, zo-
stawszy pod dniem 5. tegoż miesiąca przez
Urząd Konsyliarsko Ziemiański Powiatu Ka-
mińskiego aresztowany, i wydziałowi Policji
Sądu Pokoju Powiatu Kamińskiego do in-
kwizycji kryminalney, za tego zaś dyspozy-
cya Magistratowi tamteyszemu pod obser-
wacyą az do wyprowadzenia Indagacyi od-
dany, zbiegł z pod obserwacyi dnia 9. t. m.
i dotąd niemiogł bydz wynaleziony, opis
iego jest następujący:

W wieku około 40 lat, wzrostu do-
brego, twarzy okrągłej gładkiej, włosów
czarnych, zarostek czerwawo, oczów czar-
nych. Ucho lewe ma rozcięte, jednakowoż
z znakiem zagołone. Faworyty goli, lecz
wąsy nosi. Zwykł chodzić w mundurze
woyski Polskiego, nosząc przystoim krzyż
Francuski lub Polski.

Gdy zaś na schwytaniu iego wiele za-
leży; przeto wzywają się wszelkie Władze,
tak woyskowe iako i cywilne, aby go natych-
miast aresztowały i donas odesłaly. Wzai-
mność zachować przyrzekamy.

Bydgoszcz, dnia 23. Października 1815.

Krol. Pruski Sąd Policji Poprawczej
Obwodu Bydgoskiego w Wielkiem
Xięstwie Poznańskiem.

B e k a n n t m a c h u n g.

Das im hiesigen Amte belegene ehemalige Erbpachts- Vorwerk Niewie soll, auf hohen Be-
fehl der Behörde, vom 1. Januar bis ultimo Dezember 1816 in Zeitpacht ausgethan werden.
Der Licitations- Termin wird hiezu auf den 20. November c., Nachmittags um 2 Uhr, in hie-
siger Amts- Wohnung angesetzt und wird hiedurch bemerkt: daß außer dem plus licito nach
höherer Genehmigung, sich auch der Acquirent diejenigen allgemeinen Anordnungen gefallen lasse,

die künftig wegen der Domainen bestimmt werden dürften. Die nähere Auskunft über dieses Verwerk kann hier jederzeit gegeben werden.

Groß Bartelsee, den 18. Oktober 1815.

Königlich Preuß Intendantur Bromberg.

Kraft des Edikts Seiner Majestät vom 28sten Oktober 1810 wird hiermit Jedermann bekannt gemacht, daß der Müller Johann Focht bei der Stadt Jordan im hiesigen Kreise eine Windmühle aus eigenen Mitteln zu erbauen gesonnen ist.

Sollte Jemand gegen diesen Bau Einwendungen finden, so müssen selbige, in sofern sie rechtlich sind, bis zum 1sten Januar 1816 im landrätlichen Amte schriftlich eingereicht werden.

Bromberg, den 23sten Oktober 1815.

Königl. Preussisches landrätliches Amt
Bromberger Kreises

W moc Edyktu Nayaśnieyszego Pana z dnia 28go Października 1810 podaje się do publiczney wiadomości, iż młynarz Jan Focht przy mieście Fordonie w Powiecie tu-teyszym Wiatrak wystawić przedsięwziął.

Jeżeliby więc ktokolwiek miał iakie powody przeciw tey budowli, podać takowe musi, jeżeli są prawne, naydaley do dnia 1. Stycznia 1816. na piśmie do Konsyliarsko-Ziemiańskiego Urzędu.

w Bydgoszczy dnia 23. Października 1815.

Krolewsko Pruski Konsyliarsko-Ziemiański Urząd Powiatu Bydgoskiego.

V e r e r p a c h t u n g.

Im Wagrowitzschen Kreise, Bromberger Departements, im Großherzogthum Posen, 1 Meile von der Stadt Margonin und 1 Meile von der Neße, werden 50 Magdeburgsche Hufen Landes, Wiesen und Wald, als auch eine Windmühle aus freier Hand an einzelne Kolonisten in Erbpacht ausgethan. — Kauflustige sollen sich spätestens bis zum 1sten Dezember d. J. bei dem Herrn Apotheker Müller zu Margonin Raminischen Kreises, melden, der sie dann weiter anweisen wird.

Unterzeichneter Eigenthümer des adelichen Dominii Lissowo will ein in den Lissowoer-Holländern belegenes, sechs Magdeburger Morgen betragendes, zum Aufbau einer Windmühle sehr schickliches Grundstück, entweder allein, oder mit einer Mühle auf langzeitige oder Erb-Pacht ausgeben. — Liebhaber können jederzeit die näheren Bedingungen im Hofe zu Lissowo erfahren.
Lissowo, den 13. Oktober 1815. K o l b e.

Mein ganz neu massiv aufgebautes Brand- und Brauhause, mit dem Ausschank in vier Krügen und der Vieh-Mast, bin ich willens von Martini dieses Jahres, auf drei oder sechs aufeinanderfolgende Jahre, an einen ordentlichen, sichern Menschen zu verpachten. — Liebhaber können sich zu jeder Zeit von den günstigen Kontrakt-Bedingungen, so wie auch von der zweckmäßigen Einrichtung der Propinations-Gebäude und Geräthschaften überzeugen, und nach Berücksichtigung der sich in dem Kirch-Dorfe Lissowo abhaltenden neun Jahrmärkte und der guten Lage dieses Ortes in fast gleicher Entfernung von den Städten Bromberg, Thorn, Prowoclaw, Labischin und Barcin, mit mir in Vertrag einlassen.

Lissowo, den 13. Oktober 1815.

K o l b e.

Bekanntmachung.

Es wird hiermit öffentlich bekannt gemacht, daß auf den Antrag der Erben des verstorbenen Herrn Kaufmann Michael Lünser folgende zum Nachlaß desselben gehörige allhier auf der Posener Vorstadt sub No. 91. belegene Grundstücke, als: a) Ein massiv erbautes Wohnhaus, eine Etage hoch, 34 Fuß lang, 30 Fuß breit, in einem Räume, einer großen Saal = Stube nebst einer kleinen Stube, Küche und Haussflur, in der Dach = Etage eben 2 Stuben, 2 Kammern, und unter der Küche einen gewölbten Keller enthaltend, das Dach ist mit Dachsteinen doppelt eingedeckt, im guten Stande, durch vereidete Sachverständige auf 1365 Nflr. taxirt. b) Ein auf dem Hofe rechter Hand befindliches massives Seiten = Gebäude 21 Fuß lang, 17 Fuß breit, in einem Räume, eine Stube, nebst Schornstein enthaltend, mit Dachsteinen bedeckt, 200 Nflr. taxirt. c) Ein auf dem Hofe linker Hand befindliches massives Seiten = Gebäude, eben so lang und breit, in einem Räume, einen Pferde = Stall nebst Wagen = Remise enthaltend, mit Dachsteinen bedeckt, 180 Nflr. taxirt. d) Ein hinter dem Hause befindlicher Garten, 190 Ruthen und 30 □ Fuß, zur Hälfte sandigen und zur Hälfte guten Boden enthaltend, 272 Nflr. 12 gr. taxirt. e) Zweikleine hinter dem Garten an der Bräbe befindliche in Fachwerk erbaute Badehäuser in gutem Stande 60 Thlr. taxirt, durch öffentliche Licitation verkauft werden sollen. In diesem Verkauf, welcher dem Ende unterschriebenen aufgetragen worden ist, und welcher in dem Bureau desselben sub No. 47. in der Brückenstraße vor sich gehen wird, wird in Gemäßheit des Artikels 459 des Civil. Cod. nur ein Termin auf den

23ten November a. c.

am 2 Uhr Nachmittags angesetzt, in welchem gleich der letzte Zuschlag erfolgen wird.

Kaufstübe werden also belieben an oben gedachtem Ort und Zeit sich einzufinden.

Bromberg, den 20sten Oktober 1815.

Franz v. Gosicki
Notarius Publ. Bromberger Departements.

Obwieszczenie.

Podaje się niniejszém do publiczney wiadomości, że na Wniosek Sukcesorów Jm. Pana Michała Lünsera Kupca, następujące, do pozostałości tegoż należące, tu na Poznanskiém Przedmieściu pod Nr. 91 położone Nieruchomości, iako to: a) Dom muirowany, o jednym pięttrze wysoki, 34 stóp długi, 30 stóp szeroki, wewnątrznie iednę wielką Salę, Izbę, i iednę małą Izbę, Kuchnią i Sienią a pod Dachem dwie Izby i dwie Komory, pod Kuchnią zaś Piwnicę sklepioną zawieraiący, dachowką podwojnie pokryty, w dobrym stanie będący, przez przysięgłych biegłych 1365. Talarów otaxowany, b) budynek poboczny muirowany na podwórzu w Prawą Rękę się znajdujący, 21 stóp długi, 17 stóp szeroki, wewnątrznie iednę Izbę wraz z kominem zawieraiący, Dachowką pokryty, 200 Tal. otaxowany. c) Budynek poboczny muirowany na Podwórzu w lewą rękę się znajdujący równie tak długi i szeroki, wewnątrznie stajnią do koni i wozownią zawieraiący, dachowką pokryty 180 Tal. otaxowany. d) Ogród za domem się znajdujący 109 pretów krzyżowych i 30 stóp krzyżowych przez połowę piaszczystego, i przez połowę dobrego Gruntu zawieraiący, 272 Talary 12 gr. otaxowany. e) Dwie małe Łaznie za Ogrodem przy rzece Brdzie się znajdujące w Ryglówkę pastawione, w dobrym stanie będące, 60 Tal. otaxowane, przez publiczną licytacją sprzedane bydź mają. Do téj sprzedaży, która niżej podpisanemu zlecona została i która w Biorze tegoż pod Nr. 47 w Ulicy Mostowej odbywać się będzie stosownie do Artykułu 459 Kodexu Cywilnego, Termin tylko ieden na dzień 23. Miesiąca Listopada r. b. o godzinie 2giej po południu się wyznacza, na którym oraz ostateczne przysądzenie nastąpi, Ochotnicy kupna więc na wyżey wyznaczone miejsce i czas, stawić się zechcą.

Bydgoszcz, dnia 20. Października 1815.

Franciszek Gościcki.

Notaryusz publiczny Deptu Bydg.